

S cizími lidmi v cizím pokoji, IV.

První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba. Pavel mluvil k bratřím, protože chtěl příští den odjet, a protáhl řeč až do půlnoci. V horní místnosti, kde jsme byli pohromadě, hořelo mnoho lamp. Jeden mladík – jmenoval se Eutychos – seděl na okně, a poněvadž Pavel mluvil už dlouho, upadl do hlubokého spánku a ve spánku spadl z třetího poschodí. Když ho zdvihli, byl už mrtev. Pavel sešel dolů, sklonil se až nad něj, vzal ho do náručí a řekl: „Uklidněte se. Ještě je v něm život.“ Potom zase šel nahoru, lámal chléb a pojedl. Mluvil ještě dlouho až do svítání a pak odešel. (Sk 20, 7–11)

V jednom z troadských domů se sešla skupina křesťanů, aby společně „lámali chléb“. Pavel vyprávěl o svých cestách, prokládal to evangeliem i spisy proroků. Možná mluvil zajímavě, ale mladého Eutycha to až k smrti nudilo. I to očividně patří k bohoslužbám prvních křesťanských komunit.

1. PŘÍPRAVA

„O čem to mluvíte, že jste tak smutní?“ „Jdeš z Jeruzaléma a nevíš, co se tam teď o svátcích stalo?“ „Cožpak jsi nic neslyšel o Ježíši z Nazaretu? O tom prorokovi, který tak mocně kázal a dělal zázraky? Bůh stál při něm a lidé ho měli v úctě.“ (Sk 24, 17–19)

O čem rozmlouváte v těchto dnech vy? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

Je Bůh s námi i v dnešní koronavirové době?

Domáháme se od Boha důkazů a znamení?

Co už jsou pro nás „malichernosti“, se kterými nechceme Boha otravovat?

Projevujeme Božímu Slovu a eucharistii stejnou úctu?

Dokážeme „slavit Slovo“ a necháváme se jím proměňovat?

V krátké diskuzi si předsedající v hlavě shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby a připraví si vstupní modlitbu podle následujícího mustru:

Kdo? „Bože, náš Otče...“

Proč? „tvé slovo tvoří nové věci a staré proměňuje; skrze slovo působí tvůj Duch“

Co? „ať rozvíjíme dar slova a jazyka; ať s úctou nasloucháme a promlouváme s tebou i s druhými lidmi“

Jak? „Skrze Krista, našeho Pána.“

2. LÍTOST NAD HŘÍCHY A MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Bůh Stvořitel, Bůh Nejvyšší, Bůh bohů, a na druhé straně je svobodná lidská vůle. Ohromné a třeskuté napětí biblických příběhů. Člověk se rozhoduje sám za sebe. Zvládne unést tu odpovědnost? Až příliš často se vymlouvá: odvolává se na vlastní nevědomost, hledá vytáčky ve vnějších okolnostech nebo jednání druhých lidí. Je pohodlné v sobě pěstovat bezradnost a nedůvěru. Nečekáme, až druzí rozhodnout za nás?

V rámci úkonu kajičnosti je možné si obvyklým způsobem umýt ruce a pronášet u toho slova žalmu 51, 4 „Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očist' mě od hříchu.“

Následuje chvíle ticha.

V: Tvé Slovo je inspirací našemu životu, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: V lidské vůli se Boží Slovo stává tvým tělem, Kriste:
smiluj se nad námi.

O: Kriste, smiluj se nad námi.

V: Boží Duch má moc proměňovat každého z nás, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože,
odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Sláva na výsostech Bohu

a na zemi pokoj lidem dobré vůle.

Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti.

Oslavujeme tě. Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.

Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí.

Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.
Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.
Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi;
ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.
Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.
Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,
ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste,
se svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Zde následuje **modlitba**, která shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby.

3. NASLOUCHÁNÍ PÍSMU

„Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci!“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. (Sk 24, 25.27)

Onehdy Hospodin slíbil králi Davidovi vystavět „věčný dům“. Jeho královská dynastie měla vládnout navěky. Netrvalo dlouho a z výstavního státu zbylo jen společenské a náboženské bahno. Král Achaz, Davidův potomek 12. generace, byl ztělesněním celé ohavnosti Izraele. Politickou i duchovní útěchu hledal v náručí okolních pohanských národů a v pochybných vojenských spojenečtvích. Ani prorok Izaiáš nepřiměl kolaborujícího Achaza ke změně. Král velmi dobře věděl, že Hospodin Panovník by z jeho politikaření nenechal kámen na kameni. S pokrytectvím sobě vlastním ho nechce otravovat se svými „malichernostmi“.

Úryvek z knihy proroka Izaiáše.

7, 10–14 (BOG+jäg)

Hospodin promluvil k Achazovi skrze proroka Izaiáše: „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře na výšinách!“ Achaz však řekl: „Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina.“ Tu pravil Izaiáš: „Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám unavovat lidi, že unavujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel (to znamená *Bůh s námi*).“

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Minulý týden evangelista Matouš vyprávěl svůj nový příběh stvoření. Začal u Hospodinovy věrnosti a příslibu, který dal králi Davidovi a celé jeho dynastii. Zmínil symbolický počet 2 × 14 generací, které dělily Davida od Josefa, potažmo Krista. Lukáš je jiný. Je uchvácen Bohem Stvořitelem, který „Řekl... A stalo se tak.“ Stvořil svobodného člověka a proto mu na lidské vůli, přitakání nebo odmítnutí, skutečně záleží. Lukášovo pojetí je srozumitelné: „Bůh řekl“... člověk odpověděl... „A stalo se tak.“

(A – anděl; M – Maria; E – evangelista)

Úryvek z evangelia podle Lukáše.

1, 26–38 (BOG+jäg)

Zvěstování narození Krista: 1, 26–38

E Anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl:

A „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“

E Když to slyšela, zděsila se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat.

A „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“

M „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!“

A „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“

M „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!“

E A anděl od ní odešel.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Tenhle příběh známe skoro nazpaměť. V jedné vesnici se mladá žena setkává s andělem a rozmlouvají spolu. Rádi tomu Božímú poslu přidáváme křídla. Zbytečně. Snad to na první pohled vypadalo jako normální rozhovor s nějakým pocestným někde na zapraží

nazaretského domku. Jen si vybavme Abrahámovu rozmluvu a pohostění hned tří andělů (Gn 18). Strávili spolu půlku odpoledne. Mimo jiné zazněla i slova o narození dítěte. A Sára vyprskla smíchy...

V Lukášově příběhu ale nejsme v dubovém háji Mamre, nedaleko budoucího Jeruzaléma, a andělé nehovoří s bohatým šejkem. Jsme na obyčejném místě, v obyčejném lidském životě. Možná až příliš obyčejném. Jak mohou žít svůj náboženství ti, kteří jsou od pravověrného Jeruzaléma tak vzdáleni? Ne nadarmo se říkalo „pohanská Galilea“ a „lid, žijící v temnotě“ (Mt 4, 15). Lukášův začátek vyprávění není procházkou ladovskyy roztomilou vesnicí. Nejen nyní, ale po celou dobu svého veřejného působení se Mesiáš bude pohybovat v tom šedém prostoru lidské společnosti: „svobodná matka“, „podřadní pastýři“, „malomocní a slepí“, „celníci a hříšníci“ – ti všichni jsou na hony vzdáleni čistotě a svatosti jeruzalémského Chrámu. Jsou mu vzdáleni, přesně podle všech předpisů a zvyklostí.

Mnozí by si přáli mít Mesiáše uzavřeného v chrámové velesvatyni. Tam je to místo! Tam jsou svatost a nábožnost až hmatatelné! On ale odtamtud utíká pryč. Nechává se zprofanovat. Vystupuje ze své svatosti. Znesvěcuje sám sebe. Je to pohoršlivé? Samozřejmě! V katolickém prostředí jsme na pohoršení a znesvěcení citliví. Víme přesně, kdo si „nezaslouží chodit k přijímání“. Už v 5. kapitole svého vyprávění však Lukáš vysvětluje, že „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní!“ (Lk 5, 27–32). Nemoc člověka vylučuje z radostí života, a v náboženském životě to platí jakbysmet. Mesiáš však nikoho nenechává na pochybách, že z radosti života věčného není „okolnostmi“ vyloučen nikdo. Pravý Emanuel, v překladu *Bůh s námi*; Hospodin Bůh se všemi ztracenými, bezradnými, bez nápadů a inspirace, s lidmi přehlíženými a nezajímavými, s lidmi bez zájmů a zájmuhodnými, s lidmi nicneříkajícími i průměrnými, s lidmi bez očekávání a potěšení. Dnešním dnem začíná příběh, který přináší lidem naději, že Bůh nikoho ze své lásky nevyklučuje. Jednu z ústředních rolí v tom hraje slovíčko *fiat*, svobodná lidská vůle a aktivní přihlášení se k Božímu Slovu.

4. ODPOVĚĎ PÍSMU

„Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“

Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. (Lk 24, 29)

„Ať se mi stane podle tvého slova.“, to není armádní odpověď „Provedu!“ Maria uvažuje a rozhoduje se. Pokračuje na své životní cestě učedníka Boha Nejvyššího. Obnova našeho křestního vyznání není připomínkou události z dávné minulosti kojeneckého věku. Vyžaduje přípravu, uvažování nad Božím Slovem a svobodné rozhodnutí. Teprve tehdy doceníme „nové stvoření“.

Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni.

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřížován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitby věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1-2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Přijď, Pane Ježíši!**“ (Zj 22, 20; poslední slova Písma).

5. MODLITBA PÁNĚ

*„Což nám nehořelo srdce,
když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (Lk 24, 32)*

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvět se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Apoštol Pavel se za nás přimlouvá: (srov. Řím 16, 25–27; SNC)

„Ať vám Bůh dát schopnost žít podle slov, která jsou vám zvěstována. Byly vám zjeveny jeho dávné plány, dlouho skryté, ale nyní objasněné proroctvími, abyste je vírou poslušně přijali a podle nich žili. Nade vše moudrému Bohu buď skrze Ježíše Krista sláva na věčné věky. Amen.“

Účastníci se zehnejí znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doveď nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu.

O: Bodu díky.

V ideálním světě by nyní následovala hostina, nebo alespoň drobné občerstvení.

Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. (Lk 24, 30.31a)